

UZASADNIENIE INICJATYWY REFERENDALNEJ

PRZYCZYNY

Pełna treść uzasadnienia inicjatywy przeprowadzenia referendum w sprawie odwołania Prezydent Miasta Gliwice przed upływem kadencji.

Uzasadnieniem inicjatywy przeprowadzenia referendum w sprawie odwołania Prezydent Miasta Gliwice Katarzyny Kuczyńskiej - Budki przed upływem kadencji jest utrata zaufania do sposobu sprawowania władzy wykonawczej w mieście oraz narastające, w ocenie inicjatora referendum, zastrzeżenia dotyczące gospodarowania majątkiem publicznym, realizacji miejskich inwestycji, przejrzystości działania Urzędu Miejskiego i spółek komunalnych, wydatkowania środków publicznych oraz poszanowania społecznej i samorządowej funkcji kontrolnej.

Istotnym wyrazem kryzysu zaufania jest nieuzyskanie przez Prezydent Miasta Gliwice w bieżącym roku zarówno wotum zaufania, jak i absolutorium. W ocenie inicjatora jest to sytuacja bezprecedensowa w wieloletniej historii samorządu gliwickiego i stanowi wyraźny sygnał utraty zaufania części Rady Miasta do obecnego sposobu zarządzania Gliwicami.

Jednym z najpoważniejszych zarzutów jest rezygnacja z realizacji przygotowywanej inwestycji budowy nowego szpitala miejskiego. Nastąpiło to na zaawansowanym etapie przygotowania przedsięwzięcia, po poniesieniu przez miasto znaczących nakładów finansowych związanych z przygotowaniem inwestycji.

Dodatkowe zastrzeżenia inicjatora budzi nieodpłatne przekazanie Śląskiemu Uniwersytetowi Medycznemu nieruchomości przeznaczonej wcześniej pod budowę szpitala oraz bezpłatne przekazanie miastu Nysa projektu gliwickiego szpitala. W ocenie inicjatora całokształt tych działań oznacza dla Gliwic wielomilionową stratę oraz utratę efektów wieloletnich przygotowań do realizacji jednej z najważniejszych inwestycji publicznych w mieście. Kwestia ta ma szczególne znaczenie w kontekście stanu istniejącej infrastruktury ochrony zdrowia w Gliwicach, w tym warunków funkcjonowania oddziału pediatrycznego i innych placówek wymagających pilnych nakładów i poprawy standardu.

Jednocześnie miasto przeznaczają znaczne środki na przedsięwzięcia, których priorytet może budzić wątpliwości wobec niezaspokojonych potrzeb mieszkańców. Przykładem jest planowane przeznaczenie ponad 100 mln zł na odbudowę ruin dawnego Teatru Victoria. Symbolem budzącej kontrowersję sposobu ustalania priorytetów wydatkowych stał się również zakup rzeźby przedstawiającej kciuk za około 300 tys. zł.

Poważne zastrzeżenia inicjatora dotyczą również sposobu udzielania i realizowania miejskich zamówień. W okresie dwóch lat wydatkowano około 26 mln zł w trybach niewymagających przeprowadzenia przetargu, przy czym część zamówień trafiała do powtarzających się podmiotów. Okoliczności te, w ocenie inicjatora, wymagają szczególnej transparentności i społecznej kontroli. Symbolem problemów związanych z nadzorem nad miejskimi inwestycjami stał się tzw. „Okrągłak” przy placu Grunwaldzkim.

Inwestycja o wartości około 3,5 mln zł została odebrana i rozliczona przez miasto, mimo ujawnionych następnie poważnych wad wykonawczych. Dodatkowe wątpliwości budzi brak publicznego udostępnienia zamówionej ze środków publicznych ekspertyzy dotyczącej tej inwestycji.

Okoliczności związane z inwestycją stały się również przedmiotem zainteresowania organów ścigania. Sam fakt prowadzenia postępowań nie przesądza o odpowiedzialności jakiegokolwiek osoby, jednak w ocenie inicjatora charakter i skala pojawiających się wątpliwości uzasadniają szczególną potrzebę przejrzystości działania władz miasta i poddania ich ocenie mieszkańców.

Szczególne zastrzeżenia inicjatora dotyczą również przejrzystości zarządzania spółkami komunalnymi oraz możliwości sprawowania nad nimi skutecznej kontroli przez Radę Miasta. Spółki te dysponują majątkiem o wartości liczonej w miliardach złotych, a jednocześnie radni napotykają trudności w uzyskiwaniu dokumentów i informacji dotyczących ich działalności. Zdaniem inicjatora ogranicza to możliwość rzeczywistej kontroli nad sposobem zarządzania istotną częścią majątku publicznego Gliwic.

Przykładem konsekwencji budzącego zastrzeżenia sposobu zarządzania jest sytuacja Piasta Gliwice. W ciągu dwóch lat klub otrzymał ze środków miejskich wsparcie w wysokości blisko 70 mln zł, a pomimo tak znaczącego zaangażowania finansowego jego sytuacja ekonomiczna nie uległa oczekiwanej poprawie. Klub odnotował dalsze straty, a jego sytuacja sportowa również pozostawała trudna. W ocenie inicjatora rodzi to uzasadnione pytania o skuteczność nadzoru właścicielskiego, efektywność wykorzystania środków mieszkańców oraz odpowiedzialność za podejmowane decyzje finansowe.

Kolejnym źródłem utraty zaufania jest sposób wydatkowania środków na opracowania, analizy, konsultacje, działania promocyjne i monitoring mediów, których rzeczywista wartość dla mieszkańców budzi, zdaniem inicjatora, poważne wątpliwości. Wśród przykładów wskazać można wydatkowanie około 250 tys. zł na przygotowanie nowej koncepcji marki miasta i zmianę hasła „Gliwice. Przyszłość jest tu” na „Z pewnością Gliwice”, około 91 tys. zł na opracowanie polityki kulturalnej, około 70 tys. zł na konsultacje dotyczące gospodarki odpadami czy około 166 tys. zł na monitoring mediów społecznościowych. Nie chodzi przy tym o kwestionowanie samej możliwości korzystania przez samorząd z analiz, konsultacji czy usług eksperckich. Wątpliwości inicjatora dotyczą ich skali, kosztów, rzeczywistej przydatności oraz ustalania priorytetów w sytuacji, gdy miasto stoi przed istotnymi problemami dotyczącymi ochrony zdrowia, infrastruktury, inwestycji i jakości podstawowych usług publicznych.

Na utratę zaufania wpływa również sposób prowadzenia polityki informacyjnej miasta. Znaczące środki przeznaczone są przez Urząd Miejski i podmioty miejskie na działania medialne, promocyjne oraz monitoring reakcji i nastrojów mieszkańców. W ocenie inicjatora działania te zbyt często służą budowaniu korzystnego wizerunku władz miasta i kształtowaniu przekazu medialnego, zamiast prowadzeniu rzeczywistego, otwartego dialogu z mieszkańcami oraz udostępnianiu pełnej informacji o podejmowanych decyzjach i sposobie wydatkowania środków publicznych. Zaufanie mieszkańców do samorządu wymaga nie tylko zgodności działań z prawem, lecz również przejrzystości, gospodarności, gotowości do poddawania się kontroli oraz rzetelnego informowania opinii publicznej.

Referendum lokalne jest przewidzianym przez ustawodawcę instrumentem bezpośredniej kontroli demokratycznej mieszkańców nad sposobem sprawowania władzy samorządowej. Jego istotą jest

umożliwienie wspólnocie lokalnej dokonania bezpośredniej oceny czy osoba sprawująca funkcję organu wykonawczego nadal posiada zaufanie niezbędne do wykonywania mandatu. W ocenie inicjatora przedstawione okoliczności nie mają charakteru jednostkowego. Dotyczą one kluczowych obszarów funkcjonowania miasta: gospodarowania majątkiem publicznym, realizacji strategicznych inwestycji, ochrony zdrowia, nadzoru nad spółkami komunalnymi, efektywności wydatkowania środków publicznych, przejrzystości działania administracji oraz relacji władz miasta z mieszkańcami i Radą Miasta. Nieuzyskanie przez Prezydent Miasta wotum zaufania i absolutorium, w połączeniu z opisanymi zastrzeżeniami dotyczącymi sposobu zarządzania miastem, stanowi w ocenie inicjatora wystarczającą podstawę do poddania dalszego sprawowania funkcji Prezydent Miasta Gliwice bezpośredniej ocenie mieszkańców. Referendum nie przesądza wyniku tej oceny. Daje natomiast mieszkańcom możliwość samodzielnego rozstrzygnięcia, czy Katarzyna Kuczyńska - Budka powinna nadal sprawować funkcję Prezydent Miasta Gliwice do końca obecnej kadencji.

Z tych względów inicjator uznaje przeprowadzenie referendum w sprawie odwołania Prezydent Miasta Gliwice Katarzyny Kuczyńskiej - Budki przed upływem kadencji za zasadne.